

T4KF

SKÅNSKA TRÄNGREGEEMENTETS KAMRATFÖRENING

September 2021 • nr 25

Bästa T 4-Vänner

Jag kommer från och med detta nummer att ej vara redaktör för denna skrift. Vid nästa årsmöte den 10 november avgår jag även som sekreterare efter mer än 30 år. Anledningen till detta är att Lena och jag flyttar till Göteborg under senhösten. Båda våra döttrar bor med sina familjer i Göteborgs området och vi vill komma dem närmare.

Det är bara bra att nya krafter tar vid framför allt vad gäller framtagning av ”T 4 KF” med nya idéer och innehåll.

T 4 Kamratförening bildades 1935 det innebär att vi kan fira 86årsjubileum i år. 1990 i augusti tog jag över som C stabsavd efter Nils Arne Hårdensvärd. Bland andra arbetsuppgifter blev jag även sekreterare i T 4 Kamratförening. Chefen för T 4 var alltid ordförande och eftersom Nils Olof Johansson var den siste att vara chef för T 4 har han i likhet med mig ej blivit avlöst.

Dessa 31 år har varit mycket intressanta och lärorika. Jag har haft förmånen att representera vår förening vid många möten med både svenska och nordiska kamratföreningar. Vid dessa träffar har jag nogsamt skrivit referat och rapporter från mötena som har återgivits i denna skrift. Dessa berättelser har återspeglat hur kamratföreningarna lever sina liv både i vårt land och övriga Norden.

Skriften ”T 4 KF” har hittills kommit ut i 24 nummer (två om året). I och med att T 4 lades ner som regemente upphörde den dåvarande tidningen ”Snapphannen”. Därefter arbetade jag under några år med en billigare variant, där jag lät budcentralen trycka upp kallelser, berättelser mm. Då jag inte tyckte detta var värdigt vår förening arbetade jag för att vi skulle ha en gemensam skrift för kamratföreningarna i trängtrupperna. Under visst motstånd blev det en tidning som Trängregementet och dess kamratförening var huvudansvarig för. Vi övriga föreningar bidrog med berättelser, information, kallelser mm. Vi bidrog i snitt med ca 5 sidor. Skriften var mycket fin och proffsigt gjord och intressant då vi även fick läsa om de andra föreningarna. Inget bra varar för evigt. Denna skrift lades ner av ekonomiska skäl. Ekonomin var så dålig i försvaret att allt som inte hade med kärnverksamheten att göra lades ner. Efter detta försökte jag i liten skala trycka upp informationsblad i litet format och första numret var på 4 sidor. Skriften har utvecklats mer och mer och som flest har vi haft 52 sidor. Det har kommit ut ett nummer på våren med kallelse till årsmötet mm och ett nummer på hösten med kallelse till höstmötet mm.

Nu önskar jag den nya sekreteraren och redaktionskommittén lycka till i ett mycket givande uppdrag.

Gunnar Segerholm. Sekreterare

Ordföranden har ordet

T 4 kamrater!

Denna gång har jag både positiva och mindre positiva nyheter att meddela.

Det positiva är att vi med största sannolikhet kommer att kunna genomföra gåsmiddag den 10 november. Inbjudan till denna och de två årsmötena (som genomförs med ett gemensamt protokoll) framgår på de sista sidorna.

Det negativa är att sekreteraren Gunnar Segerholm och kassören Arne Huléen har avsagt sig sina uppdrag från och med årsskiftet. Arne står dock kvar i styrelsen och fortsätter som webmaster.

Arne och Gunnar har under många år lagt ner mycket tid på Kamratföreningen. De har tagit initiativ i olika avseenden och genomfört aktiviteter långt utöver uppdragen som sekreterare och kassör.

Gunnar har varit sekreterare sedan 1990! Då var det så att C stabsavdelningen vid regementet hade som bisyssla att vara sekreterare i kamratföreningen.

Regementschefen var då självskriven ordförande.

Arne har varit revisor i föreningen sedan 60 -talet! och kassör i minst 10 år.

Vi tackar dem för deras utomordentliga insatser för vår förening.

Kandidater till att efterträda Gunnar och Arne är Olavi Olson som sekreterare och Jörgen Lindahl som kassör

Några axplock av händelser inom försvaret:

Det råder viss turbulens runt det nya befälssystemet med tre kategorier:

Gruppbefäl, specialistofficerare och officerare. 2008 infördes nuvarande system med tre kategorier. Det ersatte NBO reformen som i princip var ett enbefälssystem – alla fast anställda var officerare. NBO infördes i mitten på 80-talet. Inte minst i internationella sammanhang var det knepigt när alla var officerare oberoende av typ av befattning. Nu har ÖB beslutat att grad och befattning måste hänga ihop. Det kan innebära omgalonering i vissa fall av kaptener och löjtnanter till fanjunkare och förvaltare. Det hör till saken att den högsta specialistofficersgraden – regementsförvaltare, har tjänsteställning i nivå med överstelöjtnant.

Övningar under 2021:

Under maj månad genomfördes Sydfront 21. Från Skövde till Revingehed. 3500 deltagare från 13 olika förband deltog. För första gången på många år övades en divisionsledning (f d fördelningsstab) i att leda förbanden.

Northern Forest: Finska arméns slutövning genomfördes maj – juni 2021. I Finska Lappland, runt Rovajärvi och Sodankylä. 6800 man deltog varav 350 svenska soldater och officerare. Övningen genomfördes inom ramen för finskt – svenskt försvarssamarbete och skulle möjliggöra gemensamt operativt agerande i fred kris och krig.

Det genomförs också kontinuerligt flyg- och marina samövningar mellan de nordiska länderna och NATO.

Om någon vill fördjupa sig ytterligare hänvisas till Försvarsmaktens hemsida där ovanstående underlag i huvudsak är hämtat.

Några personliga reflektioner:

I mitten på 70-talet genomfördes den första större befälsreformen. Då blev alla underofficerare löjtnanter och kaptener. De dåvarande förvaltarna blev sura – den graden försvann nämligen. Alla dåvarande majorer blev överstelöjtnanter. Dåvarande överstelöjtnanter blev förbannade. Det kompensades med en grad överstelöjtnant med särskild tjänsteställning dock samma gradbeteckning på axelklaffen. Dåvarande underbefäl blev sergearter och fanjunkare.

NBO- enbefälssystemet infördes, som sagt, i mitten på 80-talet, med en rad övergångsbestämmelser och sneddningsmöjligheter.

*Nils Olof Johansson
Ordförande*

Från vänster: Olavi Olson, Peter Alf, Nils Olof Johansson (ordf.), Uno Nilsson

T4KF

SKÅNSKA TRÄNGREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

September 2021 • nr 25

Ansvarig utgivare: Ordförande Nils Olof Johansson

Redaktionskommitté: Peter Alf, Olavi Olson, Uno Nilsson

Bilder (om inget annat anges): Arne Huléen • Uno Nilsson **Korrektur:** H I Lindulf

Kassören har ordet

Efter många år som kassör är detta den sista gången som jag skriver under denna rubrik.

Det har varit fantastiskt trevligt att ha hand om ekonomin, att arrangera fester för våra medlemmar, att planera och genomföra resor, att skapa och utveckla vår hemsida, att administrera medlemsregistret samt att genomföra alla samtal och kontakter som jag haft med medlemmar, resebolag och restauranger.

Till alla som jag kommit i kontakt med vill jag framföra ett stort tack för de positiva och berikande stunder vi haft tillsammans.

Ekonomi

2015-03-18 beslutade föreningens ordinarie årsmöte, vilket avhölls i T4 Matsal, att föreningens ekonomi skulle förvaltas så att det sker en succesiv reduktion av kapitalet. Reduceringen skulle ske under en 15-års period så att kapitalnivån vid periodens slut skulle vara i paritet med vad som kan anses rimligt i den händelse att föreningen måste avvecklas (detta på grund av att stadgarna och donationsbrevet inte medger att nya medlemmar rekryteras).

De senaste åren har dock aktiebörsens utveckling medfört att avvecklingsplanen inte kunnat hållas. Coronapandemin har dessutom bidragit till att utgifterna under närmre 2 års tid kraftigt reducerats.

Vi är nu i ett läge där kapitalet är större än 2015-03-15.

Detaljer i ekonomin kommer jag att redovisa vid årsmötet 2021-11-10.

Hemsidan

Adress: www.t4-kamratforening.se

Hemsidan är fortsatt populär. Jag tänker inte denna gång överösa er med en massa siffror men är naturligtvis beredd att vid årsmötet svara på frågor.

Medlemsutveckling

Medlemsantalet är 401 vilket är en minskning med 7 sedan förra tidningen.

Eftersom vi inte är kopplade mot något centralt register kan ovanstående siffror vara osäkra. Jag får sällan uppgift om när någon flyttar till annan adress eller avlider. En uppgift som jag har att rätta mig efter är när tidningar kommer i retur. Då vidtar detektivarbetet.

***Slutligen vill jag önska alla en bra avslutning på 2021
och hoppas att coronan snart tar slut.***

Arne Huléen
Kassör

Äntligen!

Den 16 augusti kunde styrelsen äntligen träffas fysiskt efter en lång tids uppehåll. Det blev ett mycket trevligt återseende med många diskussioner och beslut. Vi hoppas att vi har en härlig tid att se fram emot.

*Från vänster i övre bilden: Leif Olsson, Tomas Levin, Lars Fäldt, Mikael Lindén, Arne Hulén, Nils-Olof Johansson, Gunnar Segerholm. Hans-Inge Lindulf, Olavi Olsson, Peter Alf.
Bakom kameran: Uno Nilsson med Göran Persson som bisittare.*

Bilder och sekretess

När vi inför bilder i "T 4 KF" och på vår "Hemsida" försöker vi vara så neutrala som möjligt. Skulle det vara någon som inte önskar vara på bild i "T 4 KF" eller på vår "Hemsida" så ber jag Er ta kontakt med webbansvarige Arne Hulén.

T 4 Kamratförenings e-postadress är t4kf@outlook.com

VU består av: Ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör.

Ordförande är högst ansvarig för vår förening samt ansvarig utgivare för "T 4 KF" och "Hemsida".
Nils Olof Johansson, Brohuset 357, 264 53 Ljungbyhed. Tfn: 0435-441427, 0768-540865

Viceordförande är ansvarig för museet.

Peter Alf, Drottninggatan 85, 281 48 Hässleholm. Tfn: 0451-849 12, 0705-457784

Då det gäller kontakten med T 4 Kamratförening angående kamerala frågor, medlemskap och adressändringar kan ske på olika sätt med post, telefon eller mail:

**T 4 Kamratförening, c/o Nils Olof Johansson, Brohuset 357, 264 53 Ljungbyhed.
Tfn: 0435-441427, 0768-540865, e-post: t4kf@outlook.com**

Allmänna värnplikten 120 år

Text: Nils Olof Johansson

Bilder: Armémuseum, trängregementets facebook, försvarsmakten.se

1901. Det beslutas att indelningsverket ska avskaffas och ersättas med en allmän värnpliktsarmé. Våren därpå rycker cirka 30 000 svenska män in i svenska försvaret. Det är den första kullen av värnpliktiga i ett system där grundutbildningen är 150 dagar med tre repetitionsövningar och omfattar alla män mellan 21-40 år. Med de redan befintliga resurserna utgörs det svenska försvaret nu av drygt 100 000 man, varav 90 000 i armén och 15 000–20 000 i flottan.

1914-1918. Första världskriget bryter ut och det beslutas att försvaret ska rustas upp under en tioårsperiod. Utöver en årlig tillströmning av 30 000 värnpliktiga görs även mobilisering av vissa klasser ur Landstormen och krigsplacerade män inkallas. Det är främst infanteriet, där varje regemente upprättar två extra kompanier, som förstärks. Dessa extra inkallade styrkor utgör de så kallade ”skyddstruperna” och består av 15 000 man.

1925. Kriget är slut, Nationernas Förbund (nuvarande FN) har funnits i fem år och drömmen om evig fred sprider sig. Här hemma är det Per Albin Hansson som är försvarsminister vid detta ”klassiska” nedrustningsbeslut. Värnpliktstiden förkortas, hela 17 militärförband läggs ned och antalet män som gör värnplikt är nere på 27 000. Det får ändå betraktas som en kompromiss – många är de röster som förespråkar total nedrustning.

1939-1945. Andra världskriget bryter ut och upprustning krävs. Grundutbildningen förlängs till 360 dagar och mellan 35 000 och 40 000 värnpliktiga rycker in varje år. I stort sett alla krigsplacerade svenska män inkallas någon gång under beredskapsåren och som mest är 300 000 man inkallade samtidigt. Beredskapsnivån ligger dock vanligen på mellan 150 000 och 200 000 man.

En klassiskt bild på cykeltolkande infanteri. Fram till brigadorganisation -77 skedde taktiska förflyttningar med cykeltolkning och strategiska förflyttningar främst genom järnvägstransporter. Under 70/80 talet anskaffades terrängbil 20 för transport av infanteriet.

Foto: Armémuseum

1950-talet. Fortsatt hög beredskap, med stora upprustningar inom försvaret, inte minst det färska svenska flygvapnet. Runt 45 000 man gör värnpliktsutbildningen årligen.

1958. Två år efter den så kallade Ungernrevolten kommer ett försvarsbeslut med ytterligare höjd beredskapsambition. Varje årskull värnpliktiga består nu av runt 50 000 man. Värnplikten gäller alla män mellan 18 och 47 och det svenska totalförsvaret kan, om så krävs, mobilisera 800 000 man.

*Maskerade sjukvårdssoldater beväpnade med pistol från Skånska trängregementet (T 4), Hälsleholm (1956–1957).
Foto: Armémuseum.*

1960-talet. Siffran ligger ganska stadigt; runt 55 000 personer mönstrar per år och av dem blir omkring 50 000 krigsplacerade och genomgår sin värnpliktsutbildning.

1964. Brukar framhållas som det år den svenska försvarsmakten är som starkast och bäst rustad. Det svenska försvaret kan vid krig mobilisera 800 000 man. Flygvapnet räknas som ett av de största i världen med över 1 000 flygplan. Det svenska försvaret förfogar över nästan 1 500 stridsfordon.

1966–1972. Gradvis sjunkande siffror för alla delar utom lokalförsvar och hemvärn. Två år senare minskar anslagen till försvaret för första gången sedan mellankrigstiden. Till en början är det mest materialanskaffningen som berörs, medan antalet värnpliktiga förblir relativt oförändrat. Ytterligare fyra år senare, 1972, förkortas grundutbildningen till 227 dagar och det svenska värnpliktsystemet är officiellt ett krympande projekt.

1970. 50 508 svenska män genomgår värnpliktsutbildning.

Av dem får 36 675 personer sin grundutbildning inom armén, 7 395 inom marinen och 6 438 inom flygvapnet.

1975. Nedskärningar, avvecklingar och omorganisation, men antalet värnpliktiga ligger trots det på höga 52 295 man. Det är alltjämt armén som är överlägset störst, med 38 710 man uttagna till grundutbildning.

Uppställning inför helgpermission vid Gotlands kustartilleriregemente, KA 3, 1976. Bilden är en del av forsvarsmakten.se/varhistoria.

Foto: Mats Rynnes/Armémuseum.

1980. Förbandsavvecklingen fortsätter, som en följd av Försvarsbeslutet '77. De numerära effekterna uteblir dock fortfarande och 50 980 man genomgår värnpliktsutbildning. Och det är ett "man" med modifikation; våren 1980 blir Flygflottiljen F 16 i Uppsala först i Sverige med att ta in kvinnor för militär grundutbildning. 1983 är både armén och marinen öppna för båda könen och sedan 1989 finns det inga formella restriktioner avseende positioner eller förband för kvinnor att tjänstgöra vid. 1994 blir det dessutom möjligt för kvinnor att göra lumpen utan att de avsåg att genomgå påföljande officersutbildning.

Bilden är från Johan Karlssons tid i lumpen på Ing1 2 komp 2 plut 2 brogrupp i Södertälje, okt 1986- aug 1987. Skannad i anslutning till insamlingen 'Lumpenminnen' våren 2012.

Bilden är en del av försvarsmakten.se/varhistoria.

1986. Sjunkande siffror i kölvattnet av 1982 års Försvarsbeslut. Det totala antalet värnpliktiga är 45 572; det är framför allt antalet värnpliktiga inom marinen som minskar.

1990. Sovjetunionen ska just falla, hårda debatter om försvarets finansiering rasar och det enda som är skrivet i sten är JAS-projektet ska fullföljas. Antalet värnpliktiga som kallas in är nu nere på 41 349. Det har uppskattats att man, i händelse av krig, nu kan mobilisera cirka 500 000 man.

2000. Den gradvisa ominriktningen från invasionsförsvar till insatsförsvar har redan slagit igenom; 16 658 svenska män och kvinnor rycker in för militärtjänstgöring i det nya millenniet.

2005. Försvarsbeslutet 2004 anses som en slutpunkt för denna ominriktning; tillsammans med försvarsbeslutet 2000 leder det till den största förbandsslakten i svensk försvarshistoria sedan 1925. Våren 2005 gör 10 169 svenska män och kvinnor värnpliktsutbildning.

2008. 6 804 svenskar gör sin värnplikt.

2010. Värnplikten blir vilande i fredstid och ersätts istället av så kallad totalförsvarspflicht, som gäller både män och kvinnor mellan 16 och 70.

2014. Regeringen beslutar att Försvarsmakten får kalla till repetitionsutbildning igen.

2017. Regeringen återinför skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Det innebär att Sverige nu ska tillämpa alla delar av lagen om totalförsvarspflicht igen. Eftersom lagen nu är könsneutral gäller skyldigheten lika för både kvinnor och män. Den första årskullen som omfattas av förändringen är ungdomar födda 1999.

2021. Under juli månad har det skett inryckningar till värnpliksutbildning i stor omfattning.

På Trängregementet har ett knappt 100-tal ryckt in under vecka 30. Regementet har återaktiverat sjukvårdskompaniet Nora och kommer att utbilda fler värnpliktiga inom området sjukvård än tidigare.

Grundutbildning sker med 3 månaders GMU (grundläggande militär utbildning) och därefter med befattningsutbildning upp till 12 månader.
Text och bild från trängregementets facebook.

Källa: i huvudsak från Försvarsmaktens hemsida och Trängregementets Facebook.
Inom parentes mina noteringar.

Nils Olof Johansson

Trafikledning Skåne

Text: Olavi Olson

Bilder: Hässleholms museum

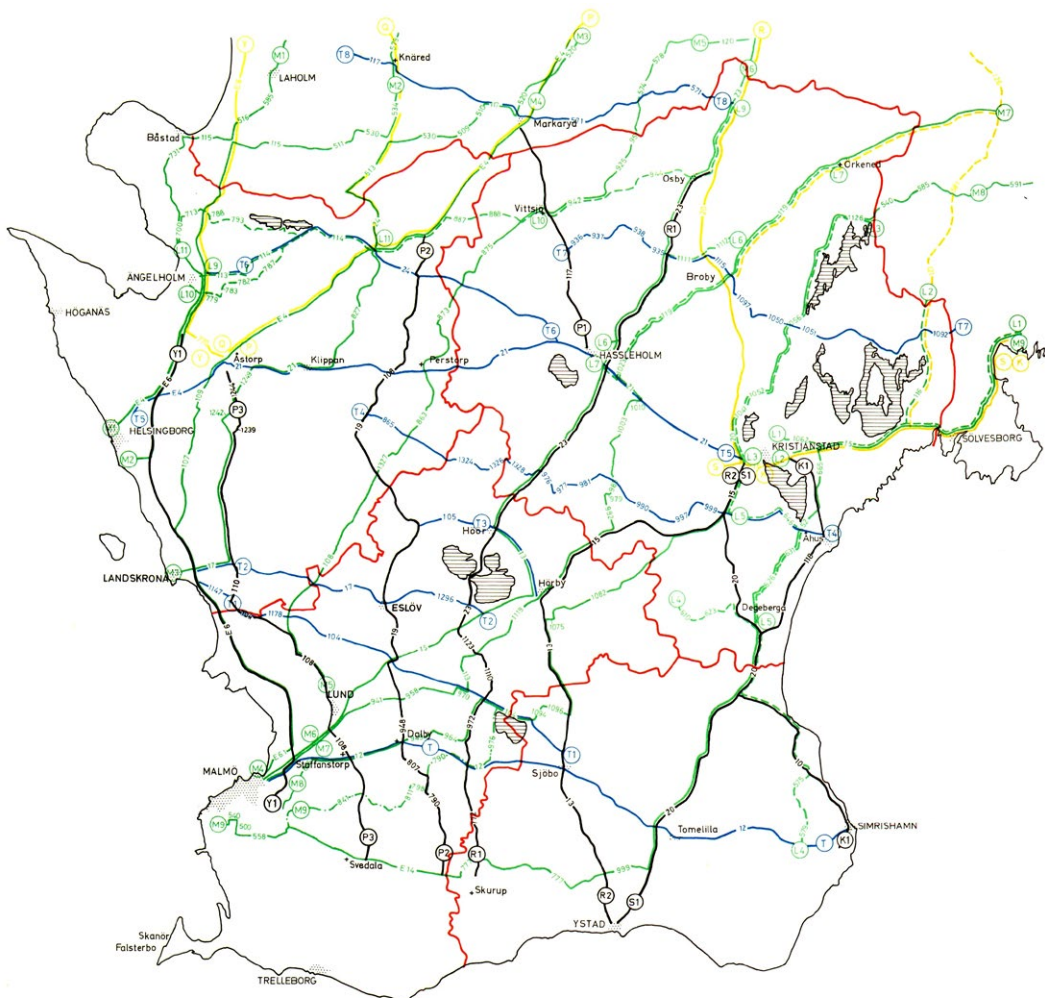
Det är inspektion av regementet i början av 1970-talet. Tränginspektören med medhjälpare är här. Befälskårerna samlas var för sig för genomgång och information. Vi uppmanas redogöra för krigsbefattning och uppgift i kupporganisationen enligt BerO. På den senare frågan svarar två nyblivna löjtnanter "Trafikledning Skåne". Vad är det för något undrade inspektörens utsände? Det har jag aldrig hört talas om. "Jo, jag ska åka till Åstorp med en halv pluton "trafikare" på mc. Där ska vi samverka med polisen" Uppgiften gällde under den tid vi hade trafikpluton och trafiksoldaterna hade fått grundläggande utbildning i sin funktion. Här fick moboff fylla i kunskaperna.

Trafikgrupp ur T4 trafikpluton under förevisningsövning någon gång på 1970-talet. Grön armbindel, reflekterande ärmar och damasker var kännetecken. Trafiksoldaterna åkte MC men hade en materielbil med bland annat vägmärken och stolpar till dessa.

En försöksvariant där materielbilen ersatts med en släpvagn för varje trafikgrupp.

TRAFIKLEDNING SKÅNE

KARTSKISS ÖVER UPPMARSCH-, KONCENTRERINGS-, UTRYMNINGS- o. TVÄRVÄGAR

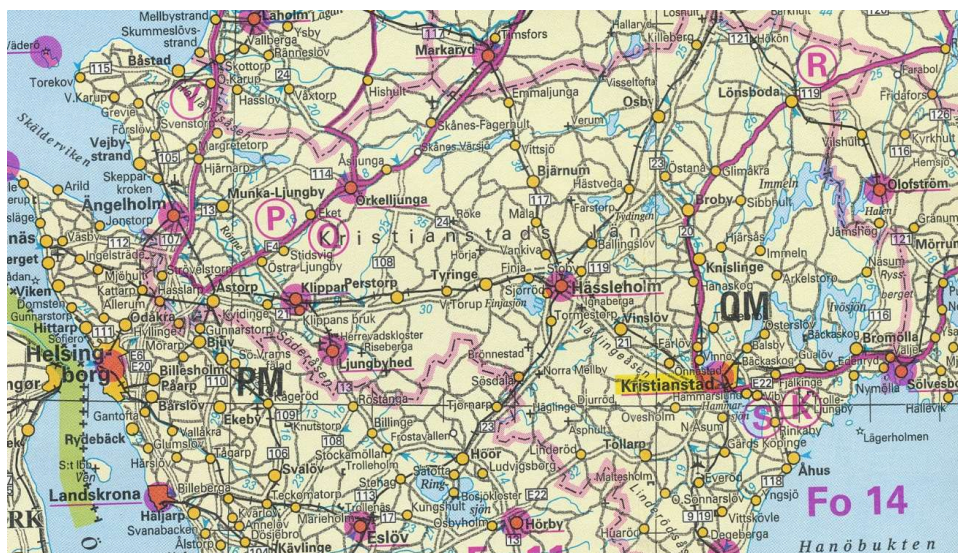
- UPPMARSCHVÄG (R,P ETC)
- KONCENTRERINGSVÄG (R,P ETC)
- KONCENTRERINGSVÄG, ALTERNATIV
- TVÄRVÄG (T)
- UTRYMNINGSVÄG (M)
- UTRYMNINGSVÄG, ALTERNATIV (M)
- UTRYMNINGSVÄG (L)
- GRÄNS FÖR TRAFIKDISTRIKT

0 5 10 15 20 25 30 km

Bakgrunden till den med länsstyrelserna och polisen gemensamma organisationen "Trafikledning Skåne" var den omfattande planen för utrymning av Skåne i en krigssituation under början av 1960-talet. De som inte behövdes i en totalförsvarsfunktion skulle evakueras till Kronobergs eller Jönköpings län. I alla bostadshus och hyreshus skulle det finnas en skylt om vart man skulle bege sig när ordern kom. Vid samma tid hade principerna för försvarets uppmarsch och koncentreringsvägar ändrats så att nu skulle landsvägstransport bli ett alternativ till järnväg som hittills varit huvudtransportättet.

I ett beredskapsläge eller krigssituation riskerade nu utrymmande att möta förband på väg söderut till krigsuppgifter i Skåne. Det här insåg länsstyrelserna med länspolischeferna och försvarsområdesbefälhavarna vid gemensamma övningar och krigsspel. Gränsen mellan de två länen i Skåne gick diagonalt vilket inte heller var optimalt för transportplanläggning. Det är då man organiserar den helt unika lösningen med en gemensam trafikledning. Vägar delas upp i utrymnings- respektive koncentreringsvägar. Trafikledningsplatser förbereds i Åstorp och Skepparslöv i N Skåne och Staffanstorp och Tomelilla i S Skåne. Alla i skyddade utrymnen med goda sambandsmöjligheter. I närheten av dessa platser utgångsgrupperas trafikkompanier ur T4's krigsorganisation lydande under respektive försvarsområdesbefälhavare.

Att separera trafikslagen var helt nödvändigt. På de större vägarna kunde man ha trafik i båda riktningarna men skulle man åt samma håll blev det knepigt att

Transportkartan från 1994. De särskilt markerade orterna har inget med trafikledning att göra. De referenspunkter för LUFOR (luftförsvarsorientering) som skulle sändas på FM-nätet i radio.

blanda civil och militär trafik. De som någon gång försökt köra om en cykel-tolkande skyttebataljon i traktorfart förstår varför.

Många av oss känner igen uppmarschs- och koncentreringsvägarna från den vikbara transportkartan som skulle kunna finnas i varje militärt fordon. Vägarna, från väster till höger hette Y, Q, P, R, S och K. De började/slutade i gränstrakterna med länen i norr. På kartan ser ni att de förlängts i den lokal planläggningen till Skånes sydkust. Tvärvägar "T" tillkom också lokalt. Till alla dessa tillverkades små skyltar med vägens beteckning. De skulle förvaras hos och placeras ut av hemvärnet på order eller vid allmän mobilisering.

Under sommaren 1975 kom lite överraskande en hel pluton värnpliktiga transportledningsassistenter från Stabs- och sambandsskolan till T4 för miljöpraktik i Skåne. Vanligtvis fick de miljöutbildning i de försvarsområden de skulle krigsplaceras i. Nu hade man missat detta och alla kom till Skåne. Uppgiften blev att kontrollera alla järnvägsstationer som kunde användas för i- och urlastning och alla uppsamlingsplatser (USA-platser) som fanns rekognoserade utmed koncentreringsvägar och tvärvägar. Befintliga skisser reviderades eller ritades om. Det tog ett par månader. Soldaterna jobbade gruppvis över hela Skåne och blev inledningsvis tilldelade via TPC äldre bilar som lånats från RMF (Regionalt motorfordonsförråd i Hörby) Det var gamla Volvo Duetter och VW-bussar. Redan andra dagen insåg chefen TPC och regementets trafiksäkerhetschef att det här dög inte. Bärgningsbilen hade fullt upp att hämta havererade bilar runt om i Skåne och de underkändes som trafikfarliga trots att de var besiktigade. Med nya bilar gick det mycket bättre. Soldaterna hade med sig intyg från stabschefen på T4 att de var ute i giltigt ärende och kontaktuppgifter till regementet. En kväll ringer det till dagofficeren på T4. En markägare någonstans som också var hemvärnsman hade fått besök av en grupp som kontrollerade USA-platser. En av slingans in/utfarter på bondens mark var blockerad med cementrör och soldaterna rapporterade därför att slingan inte kunde användas. "Skriv in i planen att jag flyttar bort rören med min traktor när det blir mobilisering" meddelade markägaren och så skrevs också in.

Den gemensamma organisationen "Trafikledning Skåne" omorganiserades 1981 till "Trafikledningarna i Skåne" under respektive försvarsområdesbefälhavare för att helt läggas ner 1986. Planerna för massutrymning till Småland hade då avvecklats. Kommunerna hade 1986 övertagit stora delar av de uppgifter som försvarsenheterna vid länsstyrelserna dittills ansvarat för. Bland annat frågor om skyddsrum och utrymning. Man talade enbart om eventuellt behov av markstridsutrymning i mindre områden. Den militära transportledningsorganisationen fanns däremot kvar och utnyttjade delar av den tidigare civil/militära planläggningen.

Loshultsbranden 1921

Text: Olavi Olson

Bilder: Ur boken Loshultsbranden 1921

Många av oss har varit delaktiga i det stöd T4 lämnat till samhället under kriser och vid olyckor. Någon särskild beredskap för sådant fick vi som regel inte ha utan resurser skulle tas ur den dagliga verksamheten. I det här numret berättar Peter Alf om en av de insatser som också skedde av internationella Wiendetchementen 1945. Personal och materiel ställdes till förfogande för "De vita bussarna" som genomfördes i Röda Korsets regi. Enskilda ur personalen har

Hököns skolhus, apterat som sjukhus, jämte en del sjukvårdssoldater

Militärens sjuktält

Bilder ur boken "Loshultsbranden 1921. Några skildringar från den stora skogsbranden 1921" Pehr Johnsson, Ousby 1921.

deltagit i hjälpinsatser i FN-regi m.m. På hemmaplan har våra kompetenser och personal använts vid bränder, snöoväder, eftersök efter försvunna, flyktingförläggningar och mycket annat. Redan för 100 år sedan var regementet ”i elden”.

Det är nu 100 år sedan den stora skogsbranden SO om Loshult i norra Skåne. Branden orsakades av gnistor från tåget mellan Kristianstad och Älmhult. Mer än 2000 hektar brandhärjades och många fick fly sina hem. Branden startade tisdagen den 14/7 och samma dag kom ett stort släckningsmanskap från Älmhult till platsen. På kvällen anlände personal ur Wendes artilleriregemente i Kristianstad och dagen därpå ett 100-tal från Norra skånska regementet i Kristianstad, lika många jämte en sjukambulans med regementsläkaren ur Södra skånska regementet från Ystad. Alla transporter till området sker med tåg eller extratåg. Personal ur Kronobergs regemente i Växjö anlände liksom personal från Skånska Trängkåren i Hässleholm. De senare svarade för transporter av förnödenheter och sjukkvarter.

Ett dygn senare kom personal från Hallands regemente i Halmstad. Sammanlagt uppskattas att 1000 man militär personal och lika många civila frivilliga och uppbådade deltog i släckningsarbetet. Uppbåden skedde genom personlig kallelse av fjärdingsmännen i Loshult, Glimåkra och Örkened. Efter ett par veckor hade militär personal lämnat området. De värnpliktiga skulle vara lediga för höstskörden. Kvar fanns civila och personal ur Skogssällskapet. Den 24/7 fick man besök av landshövdingen i sällskap med jordbruksministern och socialministern. Inga dödsfall inträffade dessbättre. Ganska omgående startades stora insamlingar till de drabbade. Några km längre norrut inträffade en ny storbrand 1992 när det brann på Vakö myr intill samhället Hökön med det är en annan historia.

På några platser högg man in minnesord efter branden. Stenen på bilden finns vid vägen mellan Svinön och Norraryd (Loshult 20:1 RAÄ fornsök). Texten lyder ”Minne från Loshultsbranden 14/7 1921. TJ lär stå för Ture Jönsson. Här finns också en relativt ny minnessten från 2014.

Med Trängen till Wien 1946

Text: Peter Alf

Bilder: Hässleholms museum och Arsenalen

Andra världskriget efterlämnade ett Europa till stor del i ruiner. Det rådde brist på mat, bränsle, läkemedel mm. Flera tvingades bo i ruiner eller källare. Många hade flytt för att komma undan kriget eller tagits ut som tvångsarbetare. Ett av de mest utsatta länderna var Österrike. Under våren 1946 bespisade svenska Rädda Barnen 26000 barn mellan 3-6 år med ett dagligt mål mat. Efter en framställan från Svenska kommittén för internationell hjälpverksamhet beslöts att två militärt organiserade förband, benämnda

1. Och 2. Wiendetachmenten, skulle organiseras för att transportera livsmedel och läkemedel. Uppgiften att genomföra transporterna gavs till Trängen. Varje förband skulle från Sverige medföra ca 300 ton. Livsmedel skänktes av svenska staten, fackföreningar och Rädda Barnen. Livsmedlen samlades på Centralföreningen i Hässleholm där lastning skedde.

Förutsättningarna för transporterna bestämdes av ockupationsmakterna som bl a angav marschvägar. Dessutom kunde inte någon som helst hjälp påräknas vilket innebar att man måste vara helt självförsörjande avseende mat, drivmedel och reparationer. Drivmedelsbehovet bedömdes till 250 ton vilket inte kunde medföras utan måste transporteras med fartyg till Tyskland för vidare transport till förberedda depåer. Förläggning skulle ske i tält. Dessutom måste man svara för sitt eget skydd eftersom det förekom band av kringströvande f d krigsfångar och slavarbetare. Efter att den dansk-tyska gränsen passerats var all radioförbindelse med Sverige förbjuden.

Den angivna marschvägen till Wien var 225 mil. Man färjade i Malmö och Helsingborg och passerade Danmark och gick därefter över Flensburg, Kiel, Lübeck, Hamburg, Hannover, Kassel, Stuttgart, München och Salzburg. Det första detachementet under T1 kaptenen Agne Wärnsund gjorde resan 11-31 januari 1946 och

T4-plutonen rastar på en tysk autostrada

det andra, under dåvarande T4 kaptenen Birger Hasselrots befäl, gjorde samma resa 7-29 april 1946.

Det första detachementet organiserades vid T4 och bestod av stab, fem bilplutoner och tross. Varje pluton bestod av personbil, 13 lastbilar med släp (Volvo m/42 alt Scania Vabis 5ton), två mc.

*En Scania 5t som
finns bevarad i
Arsenalen i Strängnäs ➤*

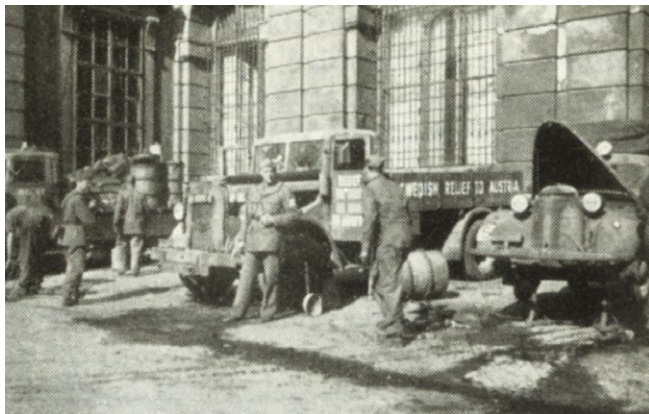
◀ *Lastterängbil 3t Volvo m/42*

I trossen ingick verkstadsbilar, drivmedelsbilar, bärgningsbilar kokbilar, sjuktransportbil och en buss, sammanlagt 114 bilar och 14 mc. Personalstyrkan, i huvudsak värnpliktig personal uppgick till 260 man. T4 satte upp stab och tross, T1 och T2 två plutoner vardera och T3 en pluton.

Det andra detachementet organiserades även det vid T4 och bestod av en av T4 organiserad stab och en trosspluton där det även ingick delar ur P2, T1, Tyg1 och Int2. Varje trängkår organiserade fyra bilplutoner. Lastbilarna utgjordes denna gång endast av Scania med släp. På grund av in- och uttryckningstider för vpl utgjordes personalen denna gången av i huvudsak stampersonal (korpals- och furirsskolor i biltjänst).

Det första detachementet kom att möta motgångar som försenade resan, bl a snöstorm och ishala vägar med avåkningar som följd. Dessutom kom en del av fordonen direkt från att ha varit förrådsställda vilket medförde en del tekniska problem. Den 20 januari, tre dagar efter tidsschemat, nådde man fram till Wien, där man mottogs av stadens borgmästare. Många människor hade

samlats och välkomnade styrkan. Regeringen och staden Wien anordnade en bankett och man bjöds på rundtur i staden och operaföreställning.

Ing. Erik Westerberg med vår reparationsverkstad vid Lichtensteinpalais, Wien

Efter att ha lossat lasten påbörjades återfärden den 24 januari och på sex dagar var man i Danmark varefter åter-samling skedde i Hässleholm.

Det andra detachementet gick samma marschväg som det första. 1950 beskrev detachementchefen kapten Hasselrot sina erfarenheter från resan. Om mötet med

det krigshärjade Europa skriver han: ”Det första verkligt bestående intrycket gav väl åsynen av alla de bombhärjade städerna i nordvästra Tyskland, främst Kiel, Lübeck, Hamburg, Hannover och Kassel. Hur det ser ut i dessa städer, som till större eller mindre delen ligger i ruiner, har ju beskrivits av många, och bilder från de härjade områdena ha visats i pressen och på annat sätt. Men först sedan på ort och ställe sett den ohyggliga förödelsen, kan man göra sig en föreställning om vad kriget verkligen inneburit för miljontals människor.”

Detachementet gynnades av vackert väder varför den uppgjorda tidsplanen kunde hållas. Marschen till Wien tog åtta dagar och återresan sju. I medeltal tillryggalade man 35 mil om dagen. Även denna gången mottogs man med största välvilja. Bl a inbjöds man, som den österrikiska statens gäster, att besöka en föreställning av Figaros bröllop.

På återresan medfördes ett 30-tal, i huvudsak svenska medborgare, som inte lyckats ta sig hem till Sverige.

Bägge detachementscheferna gav truppen högsta betyg. Trots bristfälliga språkkunskaper lyckades enskilt uppträdande förare ta sig fram på egen hand.

Några av de T4-ingar som deltog i de två detachementen var Claes Florén, Bengt Mattsson, Carl Nilsson och Allan Stenhöös.

Med anledning av jubileet har det framställts en utställning som visas på svenska ambassaden i Wien.

T 4 Kamratförenings mästerskap i golf 2021

I strålande sol och med åtta strålande deltagare och strålande resultat genomfördes den 22 juni årets golftävling på Hesslegårdens GK.

Vi anade ju att det skulle bli en tuff tävling, men att vinnaren skulle komma fem slag under banans idealresultat är fantastiskt!

***Grattis Kennet Brorsson
som fick äran att ikläda sig den gröna kavajen
(numera med T4 emblemet) 41 poäng!***

Hack i häl kom Susanne Brorsson 40 p.
Ronny Nordström 39 p.
Lars Gustafsson 38p.
Ulf Råvik 37p.
och efter dem placerade sig de övriga deltagarna.

Närmast flagg vanns av Lars Gustafsson!

Stort tack för generöst sponsorbidrag från T4 Kamratförening.

Nästa års golftävling kommer att genomföras vecka 25
under ledning av Kennet Brorsson.

*Tävlingsledare
Lena Grevesmühl Råvik*

Tränghistorier

En kompanichef på T3 har genomgång med sitt kompani inför vintern och framhåller vikten av att bära pälsmössa.

”Om man inte bär pälsmössa när det är kallt kan en av två saker inträffa.

Antingen dör man eller också blir man vansinnig. Det vet jag av egen erfarenhet”.

TSR vid US 1972-73 bedriver fältövning i Skåne och behandlar bl a underhållstjänst vid pansarbrigads anfall mot kust. Kursen står samlad på en kulle nära Landskrona. Närvarande är också Tränginspektören Öv 1 Nordensköld som frågar: ”Vem leder reparationstjänsten vid anfallet?”

Elev: ”Uhbatchefen med biträde av motoringenjören från uppehållsplats.”

Insp: ”NEJ”

Elev: ”Tygoff från stabsplatsen”

Insp: ”NEJ”

Därefter framställer eleverna ett antal förslag som insp avvisar med samma eftertryck Till sist säger en elev: ”Kan det vara sjukvårdskompanichefen?”

Eleven förstår av insp reaktion att det kanske inte var det mest passande svaret och säger: Ursäkta det var ett försök till skämt.”

Insp:” Jäkla dumt skämt.”

Vem insp ansåg skulle leda reptjänsten var det nog ingen som lade på minnet.

Och så var det

En general som kom ifrån Mora

Skrev planer så fina och stora

Men när han kom till praktiken

Så blev man besviken

Han kom, han såg, han förlora.

Peter Alf

Gåsmiddag onsdagen 2021-11-10

**I samband med Gåsmiddagen avhålls
även två årsmöten avseende år 2019 och 2020.**

**Välkomna på Gåsmiddag
onsdagen 2021-11-10 på Statt i Hässleholm.**

Vi börjar med mingel kl 1630 – 1700.

Mellan kl 1700 – 1830 genomförs årsmöten för 2019 och 2021.

När årsmötena är klara sker bordsplacering
genom parvis utlottning till de olika borden.

Kl 1845 sätter vi oss till bords för att avnjuta den
skånska måltiden bestående av svartsoppa, gås och äppelkaka.

Till detta serveras två glas vin eller en starköl.

Om någon vill ha annat än svartsoppa skall ni ange detta i anmälan.

Anmälan sker genom att sätta in
anmälningsavgiften 200 kr/pers
på vårt bankgiro 402-8825
senast 15 oktober.

Välkomna

Kransnedläggning

Traditionsenlig kransnedläggning
på regementets gravplats äger rum
2021-12-17 kl 1100.

Efteråt samlas vi för enkel förtäring.

Anmälan om deltagande på
tfn 070-5457784
alt mail palf3533@gmail.com
senast 2021-12-05

Fd. Kungl Skånska trängregementetets Kamratförening

2021-07-04

Årsmöten 2021-11-10

Vi börjar årsmötena på sedvanligt sätt med en liten ceremoni samt parentation över under året avlidna kamrater.

Föredragningslista för årsmötet onsdagen den 10 november 2021 på "Hotell Statt Hässleholm"

- 1 T 4 KF ordförande öppnar mötet.
- 2 Val av mötesfunktionärer.
- 3 Val av två mötesdeltagare att jämte ordf justera dagens protokoll samt att tjänstgöra som rösträknare.
- 4 Mötets utlysning och kallelse.
- 5 Dagordning.
- 6 Årsberättelse över verksamhetsåren 2019 och 2020.
- 7 Redovisning av föreningens ekonomi. 2019 och 2020.
Redovisning av avvecklingsplanen tom 2029.
- 8 Revisionsberättelse. 2019 och 2020.
- 9 Beslut angående ansvarsfrihet för 2019 och 2020.
- 10 Bestämmande av årsavgift och omkostnadsersättning.
- 11 Hänskjutna frågor.
- 12 Av styrelsen påkallade frågor.
- 13 Av enskild medlem påkallad fråga.
- 14 Val av:

Ordförande	för ett år
Styrelseledamöter	för två år
Revisor	för två år
Revisor suppleant	för två år
Val av valberedningen	för ett år
- 15 Övriga frågor.
- 16 Mötets avslutning.

Efter mötet konstituerande möte med styrelsen.